

Ks. prof. dr hab. Grzegorz Leszczyński
Uniwersytet Łódzki

RECENZJA O DOROBKU NAUKOWYM

ks. dra Bartosza Trojanowskiego
w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk
społecznych w dyscyplinie prawo kanoniczne

Ks. dr Bartosz Trojanowski jest pracownikiem Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu w Instytucie Teologii Systematycznej i Duchowości przy Katedrze Teologii Dogmatycznej. Habilitant uzyskał stopień naukowy doktora teologii w 2017 r. na Papieskim Uniwersytecie św. Krzyża w Rzymie na podstawie rozprawy doktorskiej *Il suffragio per le anime purganti nell'epoca patristica*. Licencjat z prawa kanonicznego uzyskał w 2020 roku na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie – brak informacji na temat tytułu rozprawy licencjackiej.

W art. 219 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki czytamy, iż stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która spełnia trzy kryteria.

Po pierwsze posiada stopień naukowy doktora.

Po drugie posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej: monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami

wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne.

Po trzecie wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Mając na względzie powyższe należy stwierdzić:

Ks. dr Bartosz Trojanowski spełnia pierwsze kryterium dotyczące stopnia doktora. Jak już zauważono uzyskał on stopień naukowy doktora teologii w 2017 r. na Papieskim Uniwersytecie św. Krzyża w Rzymie na podstawie dysertacji *Il suffragio per le anime purganti nell'epoca patristica*. Należy przy tym zauważyć, co stwierdza się w dokumencie Rady Doskonałości Naukowej zatytułowanym Postępowania dotyczące nadawania stopnia doktora habilitowanego, że osoba, która uzyskała stopień doktora nadany przez uprawnioną instytucję działającą w państwie członkowskim UE, OECD lub EFTA albo przez Europejski Instytut Uniwersytecki, nie musi podejmować jakichkolwiek czynności celem wykazania lub uznania równoważności posiadanego stopnia doktora z polskim stopniem naukowym lub stopniem w zakresie sztuki.

Oдноśnie wymogu drugiego należy zauważyć, co na temat wymogu stwierdza Rada Doskonałości Naukowej w przywołanym już dokumencie. Czytamy tam: „Przyjąć należy przy tym, że cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych powinien odpowiadać – jeśli chodzi o wartość naukową – rozprawie habilitacyjnej w dotychczasowym jej rozumieniu. Ponadto, potwierdzenie istnienia cyklu jest możliwe, gdy poszczególne publikacje, zebrane w jedną całość, wskazują na oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wnosząc znaczny wkład w rozwój określonej

dyscypliny naukowej. Oznacza to, że wykazanie istnienia cyklu w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego nie powinno sprowadzać się do podjęcia przez recenzenta pracy koncepcyjnej. Istnienie cyklu zakłada co do zasady świadomość jego tworzenia, podobnie jak w odniesieniu do rozprawy doktorskiej czy uprzednio habilitacyjnej, również od powiązanego tematycznie cyklu publikacji należałoby oczekiwać, że jest on aktualny i uwzględnia stan wiedzy na dzień rozpoczęcia postępowania. Udowodnienie „powiązania tematycznego” wskazanego cyklu spoczywa na osobie ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, np. poprzez jego omówienie i wykazanie tego powiązania w „autoreferacie”. Ocenę istnienia znacznego wkładu należy rozpatrywać, biorąc pod uwagę dzień składania wniosku, a nie okres powstawania wiodącej części czy też całości publikacji wchodzących w skład jednotematycznego cyklu.

W tym względzie należy zauważyć, że Habilitant nie przedstawił pozycji habilitacyjnej. Jest to niezrozumiałe, gdyż Habilitant posiada jedną monografię, która jednak z nieznanых powodów nie została przedstawiona jako pozycja habilitacyjna. Pomijając już ewidentne błędy znajdujące się w pozycji „Ważność sakramentów w kategoriach aktów prawnych”, chociażby w rozdziale IV, gdzie Habilitant tytułuje rozdział *Cztery elementy konstytutywne sakramentów*, a następnie omawia dwa, to zastanawia, dlaczego autor nie uznał tej pozycji jako wystarczająco dobrej, aby przedstawić ją jako pozycję habilitacyjną. W związku z powyższym w celu spełnienia warunku drugiego Habilitant próbuje przedstawić cykl artykułów tematycznie powiązanych. Należy w tym miejscu podkreślić, iż cykl ten powinien odpowiadać – jeśli chodzi o wartość naukową – rozprawie habilitacyjnej w dotychczasowym jej rozumieniu. Co więcej cykl ten powinien przekonywać, iż mamy do czynienia z publikacjami, zebranymi w jedną całość, które wskazują na oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wnosząc znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej.

Przedstawiony przez ks. dr. Bartosza Trojanowskiego cykl artykułów nie spełnia powyższego kryterium. Jest to zbiór 16 artykułów o różnej tematyce naukowej dotyczącej różnych problemów badawczych. Co ciekawe aż 15 artykułów zostało opublikowanych w latach 2021-2022. Mogłoby to świadczyć o dużym zaangażowaniu

naukowym autora, ale jednocześnie stawiać pod dużym znakiem zapytania rzetelność i dogłębność kwerendy naukowej. Trudno dopatrzeć się jednego problemu badawczego, co jest warunkiem ustawowym. Sformułowanie, którego używa Autor, iż jego cykl artykułów dotyczy zagadnienia: *Integralność kwestii teologicznych i kanonicznych zawarta w części I(O sakramentach), IV Księgi Kodeksu Prawa Kanonicznego i konieczność jej uwzględnienia celem interdyscyplinarnego rozwiązania wybranych problemów w tym zakresie przedmiotowym* jest sformułowaniem bardzo zawiłym i już w samym temacie sugerującym, iż mamy do czynienia z bardzo szerokim zakresem tematycznym, a nie z określonym problemem badawczym zawężonym do określonego jednego zagadnienia. Co ma bowiem wspólnego, jeśli idzie o określony problem badawczy np. *Chrzest dziecka przy zgodzie tylko jednego rodzica* z innym artykułem *Zmiany i adnotacje w księgach metrykalnych z uwzględnieniem kwestii problematycznych w tej materii w obowiązujących w przepisach o ochronie danych osobowych w Polsce?* Podobnie *Możliwość udzielenia sakramentu bierzmowania osobom z niepełnosprawnością intelektualną* i *Teologia sakramentu święceń ze szczególnym uwzględnieniem diakonatu na podstawie zmian w 2009 roku w kan. 1008 oraz 1009 KPK*. Przyjęcie „sakramentów” jako element wiążący artykuły wskazane w tzw. cyklu tematycznie powiązanim uważam za błędne i nie spełniające kryterium Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce.

Odnośnie wymogu trzeciego, którym jest wykazywanie się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej należy zapytać czym jest tzw. „aktywność naukowa”. W opinii Rady Doskonałości Naukowej pojęcie to należy rozumieć szeroko. Aktywność ta dotyczyć może uzyskiwania w innej uczelni, instytucji naukowej czy instytucji kultury osiągnięć naukowych czy też tworzenia własnego dorobku naukowego. Z pojęcia tego nie powinno jednak wykluczać się innych form aktywności naukowej, przy czym podkreślenia wymaga, iż powinny być one realizowane w innych określonych podmiotach, nie zaś w podmiocie, w którym zatrudniona jest osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Dla oceny zatem aktywności naukowej kluczowa jest aktywność mająca miejsce w innych

podmiotach niż ten, w którym zatrudniony jest Habilitant. W tym względzie Habilitant przedstawia funkcję członka rady programowej Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Zdrowie i style życia, Ekonomiczne, społeczne i zdrowotne wyzwania w społeczeństwie postpandemicznym* organizowanej przez Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz prowadzenie wykładów zleconych na Wydziale Prawa Kanonicznego Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w dniach 14-25 lutego br. Jakkolwiek wykłady można by uznać za aktywność spełniającą wymóg trzeciej Ustawy, choć Habilitant nie podaje żadnych informacji odnośnie tematyki wykładów, co jest co najmniej zastanawiające, to pozostawanie członkiem Rady programowej jest co najmniej wątpliwe w kontekście spełnienia trzeciego kryterium.

Reasumując wyrażam opinię, że dorobek naukowy ks. dr. Bartosza Trojanowskiego nie spełnia wymogów stawianych postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz.U. 2022, poz. 574).

Ks. prof. dr hab. Grzegorz Leszczyński

Łódź, dnia 17 kwietnia 2023 r.